

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет економічний
“18” червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ В ТУРИЗМІ**

Галузь знань J «Транспорт та послуги»

Спеціальність J3 «Туризм та рекреація»

Освітня програма «Туризм»

Факультет Економічний

Розробники: Наталія БУНТОВА, доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, к.е.н., доцент

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни «Бізнес-планування в туризмі»

Дисципліна «Бізнес-планування в туризмі» формує у здобувачів вищої освіти комплексні теоретичні знання та практичні навички щодо розроблення, обґрунтування та реалізації бізнес-проектів у сфері туризму. Її вивчення є важливою складовою підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі, оскільки сучасний туристичний ринок потребує підприємницького мислення, здатності оцінювати ринкові можливості, прогнозувати ризики та забезпечувати ефективне функціонування туристичних підприємств в умовах конкурентного середовища.

Основними завданнями вивчення дисципліни є опанування методології бізнес-планування, набуття вмій щодо аналізу туристичного ринку, визначення цільових сегментів споживачів, розроблення концепції туристичного продукту та формування стратегії його просування. Значна увага приділяється засвоєнню принципів фінансового планування, оцінюванню економічної ефективності туристичних проектів, розрахунку витрат і доходів, прогнозуванню грошових потоків та визначенню інвестиційної привабливості бізнес-ініціатив.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>	
Спеціальність	ІЗ «Туризм та рекреація»	
Освітня програма	<i>Туризм</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>Обов'язкова</i>	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної, заочної та дистанційної (за наявності) форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	Денна	заочна
Курс (рік підготовки)	IV курс	
Семестр	8	
Лекційні заняття	26 год.	10 год
Практичні, семінарські заняття	26 год.	8 год.
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	68 год.	102 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета – набуття здобувачами вищої освіти теоретичних знань та формування у них практичних навичок з питань бізнес-планування, як елементу управління підприємством туристичного бізнесу.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Бізнес-планування в туризмі»: «Економіка туризму», «Маркетинг у туризмі», «Менеджмент туризму», «Облік і контроль туристичної діяльності».

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми

ЗК 18. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління

ЗК19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

ЗК 24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал

Програмні результати навчання (ПР):

ПР 05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ПР 07. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт

ПР 19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

ПР 20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР 21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
л			п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1. Теоретичні основи бізнес-планування в туризмі														
Тема 1. Сутність та особливості бізнес-планування в туризмі	1	10	2	2			6	11	2					9
Тема 2. Стратегічне	2	10	2	2			6	9						9

планування розвитку галузі туризму													
Тема 3. Аналіз туристичного потенціалу регіону та кон'юнктури ринку послуг	3-4	14	4	4			6	13	2	2			9
Тема 4. Дослідження конкурентного середовища підприємства	5	10	2	2			6	11	2				9
Тема 5. Розробка маркетинг-плану підприємства сфери послуг	6	10	2	2			6	11		2			9
Разом за модулем 1		54	12	12			30	55	6	4			45
Модуль 2. Бізнес-план як кінцевий продукт планування діяльності туристичного підприємства													
Тема 6. Формування асортиментної політики та забезпечення якості надання послуг в діяльності підприємства	7	10	2	2			6	11	2				9
Тема 7. Розробка цінової стратегії підприємства сфери послуг	8	10	2	2			6	9					9
Тема 8. Організаційний план розвитку підприємства. Правове забезпечення організації.	9	10	2	2			6	12		2			10
Тема 9. Прогноз обсягів реалізації туристичних послуг на ринках збуту.	10-11	16	4	4			8	12	2				10
Тема 10. Оцінка бізнес-ризиків: ідентифікація, кількісний і якісний аналіз, шляхи мінімізації	12	10	2	2			6	10					10
Тема 11. Презентація та захист бізнес-плану перед потенційними інвесторами або партнерами	13	10	2	2			6	11		2			9
Разом за модулем 2		66	14	14			38	65	4	4			57
Усього годин		120	26	26			68	120	10	8			102

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Сутність та особливості бізнес-планування в туризмі	2
2.	Тема 2. Стратегічне планування розвитку галузі туризму	2
3.	Тема 3. Аналіз туристичного потенціалу регіону та кон'юнктури ринку послуг	4
4.	Тема 4. Дослідження конкурентного середовища підприємства	2
5.	Тема 5. Розробка маркетинг-плану підприємства сфери послуг	2
6.	Тема 6. Формування асортиментної політики та забезпечення якості надання послуг в діяльності підприємства	2
7.	Тема 7. Розробка цінової стратегії підприємства сфери послуг	2
8.	Тема 8. Організаційний план розвитку підприємства. Правове забезпечення організації.	2
9.	Тема 9. Прогноз обсягів реалізації туристичних послуг на ринках збуту.	4
10.	Тема 10. Оцінка бізнес-ризиків: ідентифікація, кількісний і якісний аналіз, шляхи мінімізації	2
11.	Тема 11. Презентація та захист бізнес-плану перед потенційними інвесторами або партнерами	2

4. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Сутність та особливості бізнес-планування в туризмі	2
2.	Тема 2. Структура бізнес-плану: основні розділи та їх зміст	2
3.	Тема 3. Аналіз туристичного потенціалу регіону та кон'юнктури ринку послуг	4
4.	Тема 4. Дослідження конкурентного середовища підприємства	2
5.	Тема 5. Розробка маркетинг-плану підприємства сфери послуг	2
6.	Тема 6. Виробничий план: визначення обсягів послуг, технологічний процес, матеріально-технічна база	2
7.	Тема 7. Розробка цінової стратегії підприємства сфери послуг	2
8.	Тема 8. Організаційний план розвитку підприємства. Правове забезпечення організації.	2
9.	Тема 9. Фінансовий план: розрахунок витрат, доходів, прибутку, точки беззбитковості.	4
10.	Тема 10. Оцінка бізнес-ризиків: ідентифікація, кількісний і якісний аналіз, шляхи мінімізації	2
11.	Тема 11. Презентація та захист бізнес-плану перед потенційними інвесторами або партнерами	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Особливості бізнес-планування в туризмі	6
2.	Тема 2. Стратегічне планування розвитку галузі туризму	6
3.	Тема 3. Аналіз ринку збуту послуг	6
4.	Тема 4. Дослідження конкурентного середовища підприємства	6
5.	Тема 5. Розробка маркетинг-плану підприємства сфери послуг	6
6.	Тема 6. Виробнича стратегія підприємства	6
7.	Тема 7. Розробка цінової політики підприємства сфери послуг	6

8.	Тема 8. Організаційний план розвитку підприємства. Правове забезпечення організації.	6
9.	Тема 9. Прогноз обсягів реалізації туристичних послуг на ринках збуту.	8
10.	Тема 10. Оцінка бізнес-ризиків: ідентифікація, кількісний і якісний аналіз, шляхи мінімізації	6
11.	Тема 11. Презентація та захист бізнес-плану перед потенційними інвесторами або партнерами	6

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне та письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист розрахункових робіт.

7. Методи навчання:

- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод навчальних дискусій та дебат.

8. Оцінювання результатів навчання

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні основи бізнес-планування в туризмі		
Практична робота 1. Сутність та особливості бізнес-планування в туризмі	ПРН 05,7,19,20,21 Знати: – основну мету та задачі бізнес-планування в туризмі; – генеральну стратегію розвитку на різних етапах життєвого циклу підприємства. Вміти: – формулювати мету створення бізнес-плану відповідно до концепції розвитку бізнесу; – визначати систему показників економічного і соціального розвитку підприємства сфери послуг	10
Самостійна робота 1.		4
Практична робота 2. Структура бізнес-плану: основні розділи та їх зміст	ПРН 05,7,19,20,21 Знати: – типову структуру бізнес-плану та зміст кожного з розділів; – особливості побудови бізнес-плану для підприємства сфери послуг Вміти: – визначати логічну послідовність розділів бізнес-плану – формулювати зміст ключових	10
Самостійна робота 2.		4

	розділів відповідно до обраного формату бізнесу	
Практична робота 3. Аналіз туристичного потенціалу регіону та кон'юнктури ринку послуг	ПРН 05,7,19,20,21 Знати: – методи збору первинної та вторинної інформації про туристичний ринок; – інструменти аналізу ринкової ситуації, трендів і попиту.	10
Самостійна робота 3.	Вміти: – дослідити туристичні потоки та рівень інфраструктурного забезпечення ринку сфери послуг; – здійснити оцінку кон'юнктури ринку туристичних послуг; – визначити перспективну цільову аудиторію бізнесу; – обґрунтувати вибір стратегії позиціонування на основі аналізу ринку	4
Практична робота 4. Дослідження конкурентного середовища підприємства	ПРН 05,7,19,20,21 Знати: – основні складові конкурентоспроможності підприємства сфери послуг;	10
Самостійна робота 4.	– методи вибору найбільш сприятливої «ринкової ніші» для туристичного підприємства. Вміти: – провести дослідження споживчого попиту; – оцінювати ринкову привабливість і рівень конкуренції в обраному сегменті	4
Практична робота 5. Розробка маркетинг-плану підприємства сфери послуг	ПРН 05,7,19,20,21 Знати: – основні елементи маркетингового комплексу (product, price, place, promotion)	10
Самостійна робота 5.	– інструменти цифрового та традиційного маркетингу Вміти: – формувати маркетингову стратегію з урахуванням особливостей цільової аудиторії; – складати кошторис маркетингової кампанії та розраховувати максимальне охоплення цільової аудиторії.	4
Модульна контрольна робота 1		30

Разом за модулем 1		100
Модуль 2. Бізнес-план як кінцевий продукт планування діяльності туристичного підприємства		
Практична робота 6. Виробничий план: визначення обсягів послуг, технологічний процес, матеріально-технічна база	ПРН 05,7,19,20,21 Знати: – особливості формування товарної політики на підприємствах туризму; – вимоги до матеріально-технічного забезпечення туристичного бізнесу. Вміти: – аналізувати та планувати оптимальну структуру послуг підприємств туризму відповідно до сезонності та коефіцієнту завантаження; – провести оцінку основних складових якості надання туристичних послуг .	9
Самостійна робота 6.		3
Практична робота 7. Розробка цінової стратегії підприємства сфери послуг	ПРН 05,7,19,20,21 Знати: – основні моделі ціноутворення у сфері послуг; – пакетні методи формування цін на туристичні послуги. Вміти: – розробити оптимальну стратегію ціноутворення підприємства туризму у відповідності до ринкового положення та рівня конкурентоспроможності; – провести калькулювання собівартості послуг туристичного підприємства	9
Самостійна робота 7.		3
Практична робота 8. Організаційний план розвитку підприємства. Правове забезпечення організації.	ПРН 05,7,19,20,21 Знати: – моделі організаційної структури підприємств туризму – нормування праці персоналу для визначення оптимальної потреби в кадрах Вміти: – скласти організаційну структуру підприємства – розробляти штатний розпис відповідно до запланованих обсягів діяльності	9
Самостійна робота 8.		3
Практична робота 9. Фінансовий план: розрахунок витрат, доходів, прибутку, точки безбитковості.	ПРН 05,7,19,20,21 Знати: - зміст стратегій фінансування розвитку проєкту;	10

Самостійна робота 9.	- методичку розрахунку показників самоокупності та рентабельності послуг. Вміти: – складати прогноз обсягів реалізації туристичних послуг на ринках збуту; – проводити оцінку рентабельності та фінансової стійкості проекту	3
Практична робота 10. Оцінка бізнес-ризиків: ідентифікація, кількісний і якісний аналіз, шляхи мінімізації	ПРН 05,7,19,20,21 Знати: – типи ризиків, що загрожують підприємствам туризму; – види страхування, актуальні для підприємств сфери послуг; – нормативно-правову базу страхування бізнесу в Україні	9
Самостійна робота 10.	Вміти: – проводити ризик-аналіз із використанням якісних та кількісних методів; – співпрацювати зі страховими компаніями на етапі планування діяльності	3
Практична робота 11. Презентація та захист бізнес-плану перед потенційними інвесторами або партнерами	ПРН 05,7,19,20,21 Знати: – варіанти підвищення ефективності презентацій;	6
Самостійна робота 11.	- схеми проведення переговорів. Вміти: – готувати професійну презентацію бізнес-проекту з візуальним супроводом; – представити інвестиційний проект потенційним партнерам.	3
Модульна контрольна робота 2		30
Разом за модулем 2		100
Навчальна робота		$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$
Екзамен		30
Разом за курс		$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен / заліки)
90 - 100	відмінно
74 – 89	добре
60 – 73	задовільно
0 - 59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Роботи, які здають із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний)
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - *посилання*) <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/page/view.php?id=294519>;
- посилання на цифрові освітні ресурси;
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Бізнес-планування в туризмі та гостинності : конспект лекцій для студентів спеціальностей І2 «Готельно-ресторанна справа та кейтеринг»; І3 «Подорожі, туризм і рекреація» першого (бакалаврського) рівня освіти, денної та заочної форм навчання : у 2 ч. Ч. 2 : Формування розділів бізнес-плану / уклад. Л. С. Стригуль ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". – Харків : НТУ «ХП», 2025. — 116 с.

2. Бізнес-планування в готельно-ресторанному господарстві : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення навчальної дисципліни студентами спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа освітня програма «Готельно-ресторанна справа» ступеня бакалавра / І. В. Юрко, О. М. Михайленко. – Полтава : ПУЕТ, 2019. – 123 с.

3. Варналій З.С., Васильців Т.Г., Лупак Р.Л., Білик Р.Р. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посіб. Чернівці: Технодрук, 2019. - 264с.

4. Должанський І.З., Загорна Т.О. Бізнес-план: технологія розробки. – К.: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2019. – 384 с.

5. Алієв, В., С. Практикум з бізнес-планування з використанням програми Project Expert: Навчальний посібник / В. С. Алієв. - М .: Форум, 2021. - 160с.

6. Варналій З.С., Васильців Т.Г. Бізнес-планування підприємницької діяльності. – Чернівці: Технодрук, 2020. – 264с.